

Smukk med sminke

Lammegribben deler ikke sminketipsene sine. Gjørmepepytten den sminker seg i, er hemmelig, og den sminker seg i smug om natta.

Av Irene Inman Tjørve | Publisert 09.03.2018 | Oppdatert 19.12.2019

Del ↵ | Last ned ↓

Nærbilde av en Lammegribb.

Lammegribben sminker seg rødbrun med leire i hemmelighet. Foto: Shutterstock

Blant lammegribbene er du tøffest og vakrest hvis du sminker deg rødbrun. Gribber som gnir inn det hvite hodet og brystet sitt med rustfarget leire, får høyere rang og en finere make. Men de deler altså ikke sminketipsene sine.

Pynter seg

Naturen sørger for at dyr har et utseende som passer til måten de lever på. Dyr som vil gjemme seg, har ofte kamuflasjefarger. Andre dyr har flotte farger og iøynefallende fjær eller utvekster. De gjemmer seg ikke - tvert imot! De skaper oppstyr, brisker seg og sier: "Se hvor flott jeg er!". Slik lokker de til seg maker og skremmer vekk rivaler. Men noen nøyer seg ikke med det naturen har gitt dem – de pynter seg litt ekstra for virkelig å briljere.

Kamuflasje

Mange dyr bruker forskjellige ting til å forandre utseendet sitt med. Dette gjør de som regel for å kamuflere seg eller beskytte seg. Fjellrypa har for eksempel hvit vinterdrakt og grå sommerdrakt. Når snøen smelter før den har skiftet fjær, gnir den ofte jord på de hvite fjærene sine for å bli mindre synlig. Andre fugler og dyr gnir seg inn med jord for å fjerne parasitter og skitt i fjærdrakten eller pelsen.

Nærbilde av en flamingo og en åtselgribb

Flamingoen (til venstre) er utstyrt med en egen rosa sminke i en oljekjertel. Åtselgribben (til høyre) sminker seg åpenlyst foran de andre i flokken. Foto: Shutterstock

Utstyrt med "sminke"

Men noen dyr er som oss mennesker – de har funnet ut at det kan gi andre fordeler å pynte seg med sminke. Noen er utstyrt med sin egen "sminke". Fugler har for eksempel en oljekjertel ved haleroten. Oljen brukes til å smøre inn fjærdrakten med og gjøre den vannavstøtende – men også blank og pen. De sunneste fuglene har de blankeste fjærene. Hos flamingoer er denne oljen i tillegg rosa. Når de skal pynte seg litt ekstra for maken sin, gnir de seg inn med masse "rouge".

Gjørmebad gir status

Det er ikke så ofte at fugler bruker ting de finner rundt seg til å sminke seg med. Men både lammegribben og åtselgribben bruker rustfarget gjørme til å farge de hvite fjærene på hodet og brystet

med. Åtselgribben lever i flokk og sminker seg åpenlyst blant de andre, mens lammegribben lever alene og sminker seg i smug. Det er bare noen av individene som gjør dette. Dette tyder på at de ikke tar gjørmebad for å fjerne parasitter – for da ville alle ha gjort det.

Forskerne vil undersøke dette nærmere for å finne ut hva de staselige fuglene egentlig bruker sminken til. De tror at gjørmesminken gir status, og at sminken får fuglene til å stråle av selvtillit. Rustfargen får åtselgribbens intense, røde øyne til å virke enda rødere. Kanskje er fuglene rett og slett jålete, slik som oss?

Livet på jorda Fugler

Meldinger ved utskriftstidspunkt 2. juli 2022, 15.46 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.